

## ПЕРЕДМОВА

### ЩЕДРИЙ УЖИНОК ПРОВІДНИХ НАУКОВЦІВ ПРИДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Коллективну монографію «*Наука і освіта українського Придунав'я: виміри, виклики, перспективи*» підготовлено в рамках відзначення 80-річного ювілею Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Це наукове видання стало результатом дослідницької діяльності провідних учених, імена яких відомі в науковому світі не тільки придунайського регіону, але й усієї України та її позамежжя. Кожен з авторів має безпосереднє відношення до ІДГУ: є випускником університету, певний проміжок часу працював у закладі освіти, нині входить до складу науково-педагогічних працівників вишу.

Прагнення якомога повніше охопити й усебічніше представити обшири найреспектабельніших досягнень університетської науки зумовили структуру монографії, яку склали два вагомні щодо змісту й обсягу розділи. В основу формування корпусу текстів першого розділу «Українське Придунав'я у науковому дискурсі» покладено теоретико-методологічні підходи щодо узагальнення та систематизації досліджень важливої проблематики регіону. В полі зору авторів – історичні, культурологічні, літературознавчі, лінгвістичні та суспільно-економічні аспекти гуманітарного пошуку, що його піддано строгій науковій верифікації та аналітичній логіці.

Різномасштабне вивчення історії Українського Придунав'я як субрегіону у складі Південної України подає у своїй ґрунтовній розвідці Тичина А. Специфіку репресивної діяльності комуністичної влади на території краю в період з червня 1940 по червень 1941 рр. виявляє й детально аналізує Циганенко Л. на основі матеріалів архіву Служби безпеки України, обласних, міських і районних архівних установ.

Українськомовний простір півдня Одещини в аспекті вивчення діалектів новожитніх і полілінгвальних ареалів в умовах сучасної мовної політики (геополітики) представляє Колесников А. В основі дослідження Райбедюк Г. – історіософська парадигма поетичного дискурсу придунайських митців слова, їх індивідуальні модуси творчої репрезентації історичної пам'яті народу. Палітру літературного ландшафту краю суттєво доповнює здійснений Ревою-Левшаковою Л. екскурс в історію діяльності літературних об'єднань Бессарабії, а в цьому контексті – характеристика творчого доробку поета Володимира Рєви. Шевчук Т. пропонує панорамний огляд колективної творчості в галузі образотворчого мистецтва крізь призму діяльності зареєстрованих у придунайському регіоні творчих об'єднань, обґрунтовує їх регіональну самобутність. Позиції наукової школи компаративістики літературознавців університету заявлено статтею Лебеденко Н. про естетику й поетику символізму. Іманентні риси етнічної ідентичності гагаузів з'ясовує Ярмоленко М., акцентуючи увагу на ключовій ролі фольклору, звичаїв і традицій гагаузького народу в його консолідації на бессарабських землях після переселення в ХІХ столітті.

Другий розділ «Сучасні наукові студії: національний вектор – світовий контекст» представлено різномасштабованими авторськими розвідками. Важливу його складову визначає багатоаспектне психолого-педагогічне й методичне дослідження стратегічно важливої проблематики освіти й науки в Україні. Сучасні підходи щодо реалізації ресурсів вищої школи у становленні конкурентоспроможного педагога та формування у студентів іміджевих ознак через здатність цілеспрямовано формувати ключові та предметні компетентності розглядає Кічук Н. Проблеми розвитку соціального лідерства серед студентської молоді та роль проєктної діяльності в стимулюванні їх просоціальної поведінки представлено професором Кічуком Я. Питання соціалізації майбутніх педагогів у поліетнічному середовищі та їх

готовність до крос-культурної комунікації визначають осереддя наукового дослідження Білої О. У статті Лесіної Т. порушено актуальну проблему удосконалення функціонування системи дошкільної освіти й запропоновано реальні шляхи підвищення її якості. Методологічні складники психології саморегулятивної діяльності практикуючого психолога та психолога-психотерапевта в оновленому форматі надання освітніх і медичних послуг з'ясовує Макарчук Н.

У фокусі уваги авторів і проблеми практичної підготовки сучасного фахівця: освоєння та застосування в навчальному процесі інформаційних ресурсів, користування інформаційними системами, освоєння телекомунікаційних мереж (Куліненко Л.); упровадження у практику навчання інформаційних моделей освіти, комп'ютерних і цифрових технологій, їх роль у підвищенні якості освіти (Смирнова І.); формування готовності до професійної саморегуляції фахівців морського профілю за умови підвищення якості професійно-практичної підготовки їх навчання у вищих морських навчальних закладах (Герганов Л.). У цьому розділі вміщено також статті, в яких порушено глобальні та локальні проблеми соціально-економічного розвитку України, а в цьому контексті й придунайського регіону; представлено, зокрема, сучасні технології кластерної економіки (Захарченко В.), провідні концепції та механізми регулювання транскордонної стратегії економічного розвитку євро регіонів, шляхи інтеграції України до європейського економічного простору (Меркулов М.). Лебеденко О. розглядає регіональні проблеми національної економіки Південної Бессарабії в умовах її реформування періоду незалежності України.

Тематичне коло наукової проблематики другого розділу монографії замикає дослідження Чимшира В., котрий розглядає новітні методи оптимізації процесів у життєвому циклі складних систем, обґрунтовує оптимальність об'єднання у цих системах тимчасових процесів.

Широкий спектр порушених у колективній монографії тем зумовлений міждисциплінарним характером уміщених в ній досліджень. Відтак, дещо розмаїта на перший погляд, вона насправді становить собою ґрунтовну й цілісну стереоскопічну працю. Її об'єднує спільна наскрізна ідея – обґрунтувати й плідно репрезентувати ключові аспекти розвитку й модернізації сучасної науки та освітньої практики на основі власного досвіду авторів. Особливо цінним для практичного втілення їх наукових пошуків і відкриттів видаються оригінальні ракурси бачення подальших перспектив якісного оновлення та продуктивного інноваційного реформування науково-освітнього простору на засадах новітніх регіональних, загальнонаціональних і європейських еволюційних тенденцій.

Ювілейна монографія видана двома мовами (українською та англійською) і являє собою щедрий науковий ужинок, котрий засвідчує *новий виток* визнання нашого освітнього закладу в науковому світі. Ця колективна праця його провідних фахівців потверджує відому думку Михайла Грушевського про те, що *«університет є не лише школою, але і науковою інституцією, що дає можливість [...] свobodно віддаватися вищим духовним інтересам, науковим студіям»*. Ізмаїльський державний гуманітарний університет на цих теренах має вагомий здобутки.

професор Галина Райбедюк